

A Magyar Nemzeti Bank 5/2026. (III.25.) számú ajánlása

a kriptoeszközök piacairól szóló rendelet szerinti megfelelőségi követelmények bizonyos szempontjairól és a portfóliókezelési tevékenységekkel kapcsolatos rendszeres kimutatás formátumáról

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a kriptoeszközök piacairól, valamint az 1093/2010/EU és az 1095/2010/EU rendelet, továbbá a 2013/36/EU és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról szóló 2023. május 31-i (EU) 2023/1114 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) megfelelőségi követelményeivel és a kriptoeszközök portfóliókezelését végző kriptoeszköz-szolgáltatók által rendelkezésre bocsátandó rendszeres kimutatás formátumára vonatkozó követelményekkel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezáltal a befektetők védelmének erősítése, a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, továbbá a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

A Rendelet hatálya kiterjed a természetes és jogi személyekre, valamint egyes egyéb vállalkozásokra, akik vagy amelyek kriptoeszközök kibocsátásában, azokra vonatkozó nyilvános ajánlattételben és kereskedésbe történő bevezetésükben vesznek részt, vagy kriptoeszközökhöz kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtanak az Európai Unióban.

Az MNB a jelen ajánlás közzétételével biztosítja az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (a továbbiakban: ESMA) által a Rendelet szerinti megfelelőségi követelmények bizonyos szempontjaira és a portfóliókezelési tevékenységekkel kapcsolatos rendszeres kimutatás formátumára vonatkozóan közzétett iránymutatásnak¹ (ESMA35-1872330276-2031) való megfelelést.

Az ajánlás címzettjei a Rendelet 3. cikk (1) bekezdés 15. pontjában meghatározott, a kriptoeszközök piacáról szóló 2024. évi VII. törvény (a továbbiakban: Kriptotv.) hatálya alá tartozó, kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást nyújtó vagy kriptoeszközök portfóliókezelését végző kriptoeszköz-szolgáltatók (a továbbiakban: Szolgáltató).

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

¹ <https://www.esma.europa.eu/document/guidelines-certain-aspects-suitability-requirements-and-format-periodic-statement>:
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2025-03/ESMA35-1872330276-2031_Guidelines_on_suitability_and_periodic_statement_MiCA_HU.pdf

II. Értelmező rendelkezések

1. A jelen ajánlás alkalmazásában
 - 1.1. kriptoeszköz: a Rendelet 3.cikk (1) bekezdés 5. pontjában meghatározott fogalom;
 - 1.2. kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás: a Rendelet 3. cikk (1) bekezdés 24. pontjában meghatározott fogalom;
 - 1.3. kriptoeszközök portfóliókezelése: a Rendelet 3. cikk (1) bekezdés 25. pontjában meghatározott fogalom;
 - 1.4. kriptoeszköz-szolgáltató: a Rendelet 3. cikk (1) bekezdés 15. pontjában meghatározott fogalom;
 - 1.5. megfelelőségi értékelés: az ügyfélre vonatkozó teljes információgyűjtési folyamat és egy ezt követő értékelés egy adott kriptoeszköz ügyfél számára való megfelelőségéről olyan kriptoeszköz-szolgáltató által, amely alaposan ismeri az adott kriptoeszközt, így ajánlhatja azt vagy az ügyfél nevében befektethet;
 - 1.6. robottanácsadás: kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközök portfóliókezelése, részben vagy egészben egy ügyfelekkel érintkező eszközként használt, automatizált vagy félig automatizált rendszeren keresztül.
2. Eltérő rendelkezés hiányában a Rendeletben és a Kriptotv.-ben használt és meghatározott fogalmak jelen ajánlásban is az ott használt jelentéssel bírnak.

III. Általános elvárások

3. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató eljárásait és szabályzatait a jelen ajánlás elvárásait is figyelembe véve alakítsa ki.

IV. A Rendelet szerinti megfelelőségi követelmények bizonyos szempontjaira vonatkozó elvárások

IV.1 Az ügyfelek tájékoztatása a megfelelőségi értékelés céljáról és hatályáról²

4. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató egyértelmű és egyszerű módon tájékoztassa ügyfeleit a megfelelőségi értékelésről és annak céljáról, hogy az ügyfél legjobb érdekében járhasson el. A jelen pont szerint elvárt információk egységes formátumban is benyújthatók. Elvárt annak egyértelmű kifejtése, hogy az értékelés elvégzése a Szolgáltató felelőssége, melynek célja, hogy az ügyfelek megértsék
 - a) annak okát, hogy miért kéri fel őket bizonyos információk rendelkezésre bocsátására,
 - b) annak fontosságát, hogy ezek az információk naprakészek, pontosak és teljesek legyenek, valamint
 - c) hogy ezen információk hiányában a Szolgáltató nem ajánlhat kriptoeszköz-szolgáltatásokat vagy kriptoeszközöket, és nem kezdheti meg a kriptoeszközök portfóliókezelését.

² Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 66. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a 81. cikk (1), (8), (10) és (11) bekezdése

5. A megfeleléségi értékeléssel kapcsolatos információk segítséget nyújthatnak az ügyfeleknek a követelmények céljának megértésében. Ez ösztönözheti őket, hogy naprakész, pontos és elegendő információt nyújtsanak tudásukról, tapasztalataikról, befektetési céljaikról – ideértve a kockázattűrésüket – és a pénzügyi helyzetükről – beleértve veszteségviselési képességüket – is. Elvárt, hogy a Szolgáltató hívja fel ügyfelei figyelmét arra, hogy pontos és teljeskörű információkkal szükséges rendelkezniük ahhoz, hogy a Szolgáltató megfelelő kriptoeszközt vagy kriptoeszköz-szolgáltatásokat ajánlhasson az ügyfél számára. Ezen információk hiányában a Szolgáltató nem nyújthat kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést.
6. A Szolgáltató dönthet arról, hogy hogyan tájékoztatja ügyfeleit a megfeleléségi értékelésről. Az alkalmazott formátumnak ugyanakkor biztosítania szükséges, hogy ellenőrizni lehessen az információk biztosításának megtörténtét.
7. A Szolgáltatónak a kriptoeszköz-szolgáltatások vagy kriptoeszközök megfeleléségének értékelése során egyértelműen rögzítenie kell a folyamat során fennálló felelősségét. Különösképpen, a Szolgáltató nem állíthatja vagy érzékeltetheti azt, hogy az ügyfél dönt a befektetés vagy a szolgáltatás megfeleléségéről, vagy hogy az ügyfél határozza meg, melyik kriptoeszköz vagy kriptoeszköz-szolgáltatás felel meg saját kockázati profiljának. A Szolgáltató például nem jelentheti ki az ügyfélnek egy adott kriptoeszközzel, hogy azt az ügyfél választotta ki mint számára megfelelőt, és nem kérheti az ügyféltől valamely kriptoeszköz vagy kriptoeszköz-szolgáltatás megfeleléségének megerősítését.
8. A Szolgáltató megfeleléségi értékelésért vállalt felelősségének korlátozására vagy kizárására irányuló bármilyen nyilatkozat nem befolyásolja az ügyfelek számára nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatás jellemzésének kötelezettségét, sem a Szolgáltató kapcsolódó kötelezettségeinek való megfelelése értékelését. Például a megfeleléségi értékelés elvégzéséhez szükséges ügyféladatok (mint a befektetési időtáv, illetve tartási időszak vagy a kockázatviselési hajlandósághoz kapcsolódó információ) összegyűjtésekor a Szolgáltató nem állíthatja azt, hogy nem értékeli a megfelelést.
9. Annak érdekében, hogy az ügyfelek megfelelő információkhoz jussanak a robottanácsadás útján nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatásokra vonatkozóan, elvárt, hogy a Szolgáltató tájékoztassa az ügyfeleket a következőkről az egyéb szükséges információk mellett:
 - a) az emberi beavatkozás pontos mértékének és terjedelmének világos részletezéséről, valamint arról, hogy az ügyfél kérhet-e emberi interakciót, illetve annak módjáról;
 - b) annak részletezéséről, hogy az ügyfelek által adott válaszok közvetlen hatással lesznek a részükre ajánlott vagy nevükben vállalt befektetési döntések megfeleléségére;
 - c) a befektetési tanácsadási vagy a portfóliókezelési szolgáltatás nyújtásához használt információforrások leírásáról (például, ha internetes kérdőívet használ, a Szolgáltatónak szükséges elmagyaráznia, hogy a kérdőívre adott válaszok lehetnek a robottanácsadás kizárólagos alapjai, vagy hogy a Szolgáltató hozzáférhet-e más ügyfél-információkhoz vagy fiókokhoz);

- d) annak részletezéséről, hogy miként és mikor aktualizálja az ügyfél adatait a helyzete, személyes körülményei, stb. tekintetében.

10. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató nyilatkozatai hatékonyak legyenek (például a nyilatkozatokat közvetlenül az ügyfelek rendelkezésére bocsátja, azok láthatóak és érthetőek). A robottanácsadást nyújtó Szolgáltató számára ez különösen a következőket foglalhatja magában:

- a) a vonatkozó információk hangsúlyozását (például olyan tervezési funkciók használatával, mint a felugró ablakok);
- b) annak eldöntését, hogy bizonyos információkat interaktív szöveggel egészítsen ki, (például olyan tervezési funkciók használatával, mint az eszköztippek) vagy egyéb módon további információkkal szolgáljon az ügyfelek számára (például a GYIK-részben).

IV.2. Az ügyfelek megértéséhez szükséges intézkedések³

- 11. Az egyes ügyfelekre vonatkozó megfelelőségi értékelés elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése során az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató gondoskodjon arról, hogy az ügyfeleknek feltett kérdései konkrétak, megfelelően értelmezhetőek legyenek, figyelembe vegye a IV.3. pontban meghatározott elemeket, és az információgyűjtést úgy szükséges megterveznie, hogy megkapja a megfelelőségi értékeléshez szükséges információkat.
- 12. Elvárt, hogy a Szolgáltató gondoskodjon az ügyfeleiről összegyűjtött információk következetes módon való értékeléséről, függetlenül az ilyen információk gyűjtéséhez használt eszközöktől.
- 13. A Szolgáltató az ügyfelekkel folytatott megbeszéléseken gyűjtött információkat vagy a Szolgáltatónak az ügyféllel fennálló kapcsolata révén már összegyűjtött egyéb információkat is felhasználhatja. Például más kötelezettségek tekintetében a fizetési késedelem nehéz pénzügyi helyzetet jelezhet. A Szolgáltató ennek érdekében – akár digitális formátumban is – kérdőíveket készíthet.
- 14. A megfelelőségi értékelés céljából készített, az ügyfelekkel kapcsolatos információk gyűjtésére irányuló kérdőívek megtervezésekor a Szolgáltatótól elvárt, hogy vegye figyelembe azokat a leggyakoribb okokat, amelyek miatt az ügyfelek nem tudják megfelelően kitölteni a kérdőíveket. Különösen
 - a) szükséges figyelmet fordítani a kérdőív egyértelműségére, teljességére és érthetőségére, valamint kerülni a félrevezető, zavaros, pontatlan nyelvezet és a szaknyelv túlzott használata;
 - b) az elrendezést gondosan szükséges kialakítani, elkerülni az ügyfelek választásának befolyásolását (betűtípus, sorköz stb.);
 - c) kerülnie szükséges azt, hogy elemek egy sorozatára vonatkozóan egyetlen kérdés révén gyűjtson információt, különösen a tudás, a tapasztalat és a kockázattolerancia felmérése során;

³ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (8) és (10) bekezdése

- d) a kérdések feltevésének sorrendjét úgy szükséges összeállítania, hogy hatékonyan tudjon információkat gyűjteni;
 - e) a szükséges információk összegyűjtése érdekében a kérdőívekben elvárt, hogy ne kerüljön feltüntetésre a válaszadás mellőzésének lehetősége, különösen az ügyfél pénzügyi helyzetére vonatkozó információk gyűjtése esetén.
15. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató továbbá tegyen észszerű lépéseket annak felmérése érdekében, hogy az ügyfél mennyire van tisztában a befektetési kockázattal, valamint mennyire ismeri a kockázatok és a befektetések megtérülése közötti kapcsolatot, mivel ez kulcsfontosságú ahhoz, hogy a Szolgáltató a megfelelőségi értékelés elvégzése során az ügyfelek legjobb érdekeinek megfelelően járjon el. Az ezzel kapcsolatos kérdések bemutatásakor a Szolgáltatónak egyértelműen és egyszerűen szükséges elmagyaráznia, hogy a válaszadás célja az ügyfelek kockázatviselési hajlandóságának (kockázati profil), és ez alapján annak felmérése, hogy a kriptoeszköz-szolgáltatások vagy a kriptoeszközök megfelelőek-e számukra, és ha megfelelőek, milyen típusok és kockázatok kapcsolódnak hozzájuk.
16. A megfelelőségi értékelés elvégzéséhez olyan információkat szükséges beszerezni, amelyek befolyásolhatják az ügyfél pénzügyi helyzetének – beleértve a veszteségek viselésére való képességét is – vagy a befektetési célkitűzések – beleértve a kockázati toleranciát is – elemzését. Ezen elemekre példák a következők:
- a) az ügyfél családi állapota (különösen az ügyfél jogképessége arra, hogy kötelezettséget vállaljon azon eszközökre, amelyek társtulajdonosa a partnere);
 - b) családi helyzet (az ügyfél családi helyzetében bekövetkező változások hatással lehetnek pénzügyi helyzetére, például egy újszülött vagy egy egyetemet kezdő gyermek);
 - c) életkor (amely leginkább a befektetési célkitűzések helyes értékeléséhez fontos, különösen az ügyfél által vállalt pénzügyi kockázatok szintje, valamint a megtartási időszak, illetve befektetési horizont, ami az arra való hajlandóságot jelzi, hogy egy befektetést egy bizonyos időszakig megtart);
 - d) foglalkoztatási helyzet (a munkahelybiztonság mértéke vagy az a tény, hogy az ügyfél közel áll a nyugdíjazáshoz, hatással lehet pénzügyi helyzetére vagy befektetési célkitűzéseire);
 - e) a likviditás szükségessége bizonyos fontos befektetésekre vonatkozóan vagy egy jövőbeli pénzügyi kötelezettség finanszírozásának szükségessége (pl. ingatlanvásárlás, tandíjak).
17. A szükséges információk meghatározásakor elvárt, hogy a Szolgáltató szem előtt tartsa, hogy milyen hatással lehetnek az ilyen információkra vonatkozó lényeges változások a megfelelőségi értékelésre vonatkozóan.
18. Az MNB helyes gyakorlatnak tartja, ha a Szolgáltató az ügyfél befektetési célkitűzéseire vonatkozó információk gyűjtése során – a 16. pontban felsorolt elemeken kívül – nem kizárólag pénzügyi szempontokat vesz figyelembe, hanem az ügyfél környezetvédelmi, társadalmi és irányítási tényezőkkel kapcsolatos preferenciáit is.

19. Elvárt, hogy a Szolgáltató minden észszerű lépést megtegyen annak érdekében, hogy kielégítően értékelje, hogy ügyfelei tisztában vannak-e a Szolgáltató ajánlatában lévő termékek fő jellemzőivel és a termékek típusaihoz kapcsolódó kockázatokkal. A Szolgáltatónak olyan mechanizmusokat szükséges kialakítania, amelyek elkerülik az ügyfél önértékelésére való túlzott támaszkodást, valamint biztosítják az ügyfél válaszainak következetességét, különösen az ügyfél tudásának és tapasztalatának értékelése során. A Szolgáltató által az ügyfél ismereteiről és tapasztalatairól összegyűjtött információk teljes egészében figyelembe veendőek a termékekkel kapcsolatos ismeretek és az ajánlott ügyletek és szolgáltatások vagy a portfólió kezelése során felmerülő kockázatok átfogó értékelésénél.
20. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató értékelje az ügyfelek olyan alapvető pénzügyi fogalmakra vonatkozó tudását, mint például a befektetési kockázat – beleértve a koncentrációs kockázatot is – és a hozam-kockázat elve. Ennek érdekében a Szolgáltatónak fontolóra szükséges vennie a veszteség/megtérülés szintjeinek indikatív és érthető példáit, amelyek a vállalt kockázat szintjétől függően felmerülhetnek, és értékelnie szükséges az ügyfél választ ezekre a forgatókönyvekre.
21. Az ügyfél tudása és tapasztalata értékelésének részeként elvárt, hogy a Szolgáltató gondoskodjon arról, hogy az ügyfél kifejezetten megértse a kriptoeszközöket, és különösen a kriptoeszközök alapjául szolgáló megosztott főkönyvi technológia használatával járó kockázatokat (például kiberlopás, hackek, privát kulcsok elvesztése vagy megsemmisítése).
22. A Szolgáltatónak úgy szükséges megterveznie a kérdőíveit, hogy össze tudja gyűjteni a szükséges információkat az ügyfeleiről. Ez különösen fontos azon Szolgáltató számára, amely robottanácsadási szolgáltatásokat nyújt, tekintettel a korlátozott emberi interakcióra. Annak érdekében, hogy biztosítsa az ezen értékelésre vonatkozó követelményeknek való megfelelést, a Szolgáltatónak különösen a következő tényezőket szükséges figyelembe vennie:
 - a) azt, hogy az internetes kérdőív segítségével gyűjtött információk lehetővé teszik-e a Szolgáltatónak az arra való következtetést, hogy az adott tanácsok megfelelőek az ügyfelei számára a tudásuk, tapasztalatuk, pénzügyi helyzetük, befektetési célkitűzéseik és szükségleteik alapján;
 - b) azt, hogy a kérdőívben feltett kérdések elég világosak-e, illetve a kérdőívet úgy tervezte-e, hogy szükség esetén további pontosításokat vagy példákat nyújtson az ügyfeleknek (például az olyan tervezési funkciók, mint az eszközeírások vagy a felugró ablakok használatával);
 - c) azt, hogy az emberi interakció – beleértve a távoli interakciót is e-mailen vagy mobiltelefonon keresztül – az ügyfelek számára elérhető-e az internetes kérdőívre történő válaszadáskor;
 - d) tett-e lépéseket az ügyfelek által adott következtetlen válaszok kezelésére (például a kérdőívhez olyan tervezési funkciókat hozzáadása, amelyek értesítik az ügyfeleket, amikor válaszaik belsőleg következtetlennek tűnnek, és javasolják számukra azok újragondolását; vagy olyan rendszerek megvalósítása, amelyek automatikusan megjelölik az ügyfél által adott, látszólag következtetlen információkat azok felülvizsgálata vagy a Szolgáltató általi nyomon követése érdekében).

IV.3. Az ügyfelektől gyűjtendő információk terjedelme (arányosság)⁴

23. Mielőtt kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújtana, elvárt, hogy a Szolgáltató gyűjtse össze az összes szükséges információt – azaz mindazon információkat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy megfeleljen a Rendelet szerinti megfelelési követelményeknek – az ügyfél ismereteiről és tapasztalatairól, pénzügyi helyzetéről, befektetési célkitűzéseiről és a kriptoeszközök vásárlásával járó kockázatok alapvető megértéséről, kellően figyelembe véve a nyújtott szolgáltatás jellegét és mértékét. A fentiekben említett, szükséges információk mértéke eltérő lehet, és a Szolgáltatónak szükséges meghatároznia az ügyfelektől begyűjtendő információk mértékét, figyelembe véve az ezen ügyfeleknek nyújtandó, kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés valamennyi jellemzőjét. Nevezetesen, a Szolgáltatónak figyelembe szükséges vennie a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés jellemzőit, a kriptoeszközök típusát és jellemzőit, valamint az ügyfelek tulajdonságait.
24. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató a következő információkat vegye figyelembe az ügyfél tudására, tapasztalatára, pénzügyi helyzetére, befektetési célkitűzéseire és a kriptoeszközök vásárlásával járó kockázatok alapvető megértésére vonatkozóan:
- a) azon kriptoeszköz vagy ügylet típusát, amelyet a Szolgáltató ajánlani vagy végrehajtani szándékozik – ideértve az összetettséget és a kockázat szintjét is;
 - b) a Szolgáltató által esetlegesen nyújtott szolgáltatás jellegét és terjedelmét;
 - c) az ügyfél igényeit és körülményeit;
 - d) az ügyfél jellemzőit [pl. tapasztaltságának szintjét, befektetéssel kapcsolatos ismereteit – beleértve a kriptoeszközökkel kapcsolatos információkat is –, pénzügyi helyzetét].
25. Elvárt, hogy a Szolgáltató gondoskodjon arról, hogy az ügyfél vagy potenciális ügyfél – többek között kriptoeszközök területén történő – befektetéssel kapcsolatos ismereteire és tapasztalataira vonatkozó információk az ügyfél típusának megfelelő mértékben, a nyújtandó szolgáltatás jellegének és mértékének, valamint a tervezett kriptoeszköz vagy ügylet típusának megfelelően – beleértve azok összetettségét és a kapcsolódó kockázatokat is – a következőket tartalmazzák:
- a) az ügyfél által ismert szolgáltatásokat, ügyleteket és pénzügyi termékek típusait;
 - b) azt, hogy az ügyfél érti-e a kriptoeszközök alapját képező megosztott főkönyvi technológiát, valamint az azzal járó kockázatokat, például a kriptoeszközök rossz tárcába vagy címre történő átutalásának kockázatát vagy a hackelés kockázatát;
 - c) az ügyfél ügyleteinek, köztük kriptoeszközökkel kapcsolatos ügyleteinek jellegét, nagyságrendjét, és gyakoriságát, valamint a végrehajtásukra szolgáló időszak hosszát;
 - d) az ügyfél vagy potenciális ügyfél végzettségét és foglalkozását vagy lényeges korábbi foglalkozását.

⁴ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (8) és (10) bekezdése.

26. Annak értékelésekor, hogy az ügyfél ismeri-e a kriptoeszközöket vagy a kriptoeszközök adott típusát, a Szolgáltatónak nem pusztán az ügyfél ügyleti előzményeire szükséges támaszkodnia, hanem gondoskodnia szükséges arról is, hogy az ügyfél megértse a terméket.
27. Noha a gyűjtendő információ terjedelme változó lehet, minden esetben érvényes az a standard követelmény, hogy biztosítandó, hogy a tanács vagy az ügyfél nevében végrehajtott befektetés megfelelő legyen az ügyfél számára. A Rendelet lehetővé teszi a Szolgáltató számára, hogy az azon termékeknek vagy szolgáltatásoknak megfelelő és azokkal arányos mértékű információt gyűjthet, amelyeket az ügyfélnek kínál, vagy amelyekkel kapcsolatban az ügyfél tőle kriptoeszközökre vonatkozó konkrét tanácsadást vagy portfóliókezelést igényel. A Rendelet nem teszi azonban lehetővé a Szolgáltatónak, hogy csökkentse az ügyfeleket megillető védelmi szintet.
28. Az ügyfél vagy potenciális ügyfél befektetési céljaival kapcsolatos információknak tartalmaznia szükséges – amennyiben releváns – az ügyfélnek a befektetés tartási idejével kapcsolatos igényére vonatkozó információt, a kockázatvállalási preferenciáit, kockázati profilját és a befektetés céljait.
29. Az MNB elvárja, hogy az összetettebb vagy kockázatosabb kriptoeszközökhöz való hozzáférés biztosításakor a Szolgáltató részletesebb információkat gyűjtsön az ügyfélről, mint amelyeket akkor gyűjt, amikor kevésbé összetett vagy kockázatos termékekről van szó. Ez azt a célt szolgálja, hogy a Szolgáltató értékelni tudja, milyen mértékben képes az ügyfél megérteni és pénzügyileg viselni a kriptoeszközökkel összefüggő kockázatokat. Annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek megértsék a kriptoeszközökkel kapcsolatos kockázatot és a potenciális veszteségeket, a Szolgáltatónak lehetőség szerint világosan és érthetően szükséges bemutatnia ezeket a kockázatokat, lehetőleg illusztratív példákkal szolgálva a veszteségek mértékére egy rosszul teljesítő kriptoeszköz esetén, és kellően figyelembe véve a Rendelet 81. cikk (9) bekezdését. Az MNB elvárja a Szolgáltatótól, hogy átfogó értékelést végezzen többek között az ügyfél arra vonatkozó tudásáról és tapasztalatáról, hogy például képes-e megérteni azokat a mechanizmusokat, amelyek a tanácsolt vagy kereskedett kriptoeszközt kockázatosá és esetleg összetetté teszik, vagy hogy az ügyfél kereskedett-e már kriptoeszközzel, valamint a kriptoeszköz konkrét típusát (például stabil kriptoeszköz vagy felhasználói token), vagy hogy mennyi ideig kereskedett velük, stb.
30. Illikvid kriptoeszközök esetében⁵ az összegyűjtendő szükséges információ magában foglalja az arra vonatkozó adatokat is, hogy az ügyfél milyen hosszú ideig hajlandó megtartani a befektetést.
31. Mindig szükséges információt gyűjteni az ügyfél pénzügyi helyzetéről, azonban a gyűjtendő információk terjedelmét adott esetben az ajánlandó vagy jegyzendő kriptoeszközök és szolgáltatások típusa határozhatja meg. Mivel például számos kriptoeszköz rendkívül spekulatív befektetésnek minősül, a gyűjtendő szükséges információ kiterjedhet minden olyan, alább felsorolt elemre, amely szükséges annak

⁵A Szolgáltató határozza meg előzetesen, hogy az általa a befektetőknek kínált kriptoeszközök közül melyeket minősíti illikvidnek.

feltárásához, hogy az ügyfél pénzügyi helyzete lehetővé teszi-e számára az ilyen kriptoeszközökbe történő befektetést:

- a) az ügyfél rendszeres és összes jövedelmének mértékére; arra vonatkozó információra, hogy a jövedelem állandó vagy ideiglenes jellegű; illetve a jövedelem forrására (például munkabér, nyugdíjjellegű jövedelem, befektetésből származó jövedelem, bérletből származó bevétel);
- b) az ügyfél vagyonára, beleértve a likvid vagyont, a befektetéseket és az ingatlantulajdont, ezen belül pedig az ügyfél tulajdonában lévő pénzügyi befektetésekre, személyes és befektetési tulajdonra, nyugdíjalapra vagy bármilyen készpénzbetétre. A Szolgáltatótól elvárt, hogy adott esetben információt gyűjtsön a fenti vagyonra esetlegesen alkalmazandó hozzáférési és egyéb feltételekről, hitelekről, garanciákról és más korlátozásokról is;
- c) az ügyfél rendszeres pénzügyi kötelezettségvállalásaira, ezen belül az ügyfél által tett vagy tervezett pénzügyi kötelezettségvállalásokra (például az ügyfél tartozásaira, adósságainak teljes összegére és egyéb időszakos kötelezettségvállalásaira).

32. A gyűjtendő információk meghatározásakor elvárt, hogy a Szolgáltató vegye figyelembe a nyújtandó szolgáltatás jellegét is. A gyakorlatban ez a következőket jelenti:

- a) amennyiben a Szolgáltató kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást nyújt, elegendő információt szükséges gyűjtenie ahhoz, hogy értékelni tudja az ügyfél arra való képességét, hogy megértse a Szolgáltató által számára ajánlott egyes kriptoeszközök és szolgáltatások természetét és kockázatait;
- b) amennyiben a Szolgáltató kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést végez, az ügyfél nevében a Szolgáltató hozza meg a befektetéssel kapcsolatos döntéseket, ezért az ügyfélnek nincs szüksége olyan részletes ismeretekre és olyan szintű tapasztalatra a portfóliót alkotó összes potenciális kriptoeszköz tekintetében, mint abban az esetben, ha kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadási szolgáltatást vesz igénybe. Mindazonáltal az ügyfélnek ebben a helyzetben is szükséges átlátnia legalább a portfólióhoz kapcsolódó általános kockázatokat – beleértve a megosztott főkönyvi technológiához kapcsolódó kockázatokat is –, és átfogó rálátással szükséges rendelkeznie az adott esetben a portfólió részét képező, potenciális kriptoeszköz-típusok kockázataira. A Szolgáltatónak nagyon pontos képet szükséges alkotnia a kriptoeszközök megértésének szintjéről és az ügyfél befektetési profiljáról.

33. Hasonlóképpen, az ügyfél által igényelt szolgáltatás terjedelme is befolyásolhatja az ügyfélről gyűjtött információk részletességét. Elvárt, hogy a Szolgáltató például több információt gyűjtsön azokról az ügyfelekről, akik a teljes pénzügyi portfóliójukra vonatkozóan kérnek tanácsadást, mint azokról, akik kifejezetten egy-egy, a teljes portfóliójuknak csupán viszonylag kis részét képező pénzösszeg befektetésével kapcsolatban kérnek tanácsot.

34. A Szolgáltatónak az ügyfél típusát is figyelembe szükséges vennie, amikor a gyűjtendő információról dönt. Rendszerint mélyrehatóbb információkra van szükség például a

potenciálisan kiszolgáltatót (például idősebbek) vagy tapasztalatlan ügyfelek esetében, akik első alkalommal vesznek igénybe kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelési szolgáltatást.

35. A gyűjtendő információ függ az ügyfél igényeitől és körülményeitől is. A Szolgáltatónak például valószínűleg részletesebb információra lesz szüksége az ügyfél pénzügyi helyzetével kapcsolatban, amennyiben annak befektetési célkitűzései sokoldalúak, illetve hosszú távúak, és kevesebbre akkor, ha az ügyfél rövid távú befektetést keres.
36. Az ügyfél pénzügyi helyzetével kapcsolatos információk magukban foglalják az ügyfél – kriptoeszközökbe és egyéb termékekbe történő – befektetéseire vonatkozó információkat is. Ez magában foglalja, hogy a Szolgáltatótól elvárható, hogy információval rendelkezzen az ügyfeleknek a Szolgáltatónál lévő pénzügyi befektetéseiről, kriptoeszközönként. Elvárt, hogy a tanácsadás terjedelmétől függően a Szolgáltató arra is ösztönözze az ügyfeleket, hogy közöljék a más Szolgáltatónál lévő befektetéseik vagy a pénzügyi intézményeknél lévő pénzügyi befektetéseik részleteit, lehetőség szerint termékenként.

IV.4. Az ügyfelekre vonatkozó információk megbízhatósága⁶

37. Az ügyfelektől elvárható, hogy helyes, naprakész és teljes információkat szolgáltatassanak a megfelelőség értékeléséhez. Az MNB azonban elvárja, hogy a Szolgáltató minden észszerű lépést tegyen, és megfelelő eszközökkel rendelkezzen annak biztosítására, hogy az ügyfeleiről gyűjtött információk megbízhatóak, pontosak és következetesek legyenek anélkül, hogy indokolatlanul támaszkodna az ügyfelek önértékelésére. Ennek többek között a következőkre szükséges kiterjednie:
- a) annak biztosítására, hogy az ügyfelek tudatában legyenek a pontos és naprakész információszolgáltatás fontosságának;
 - b) annak biztosítására, hogy az eszközök – így például a megfelelőségi értékelő folyamat során használt kockázátértékelési és profilalkotási eszközök vagy az ügyfél ismereteinek és tapasztalatának értékelését szolgáló eszközök – a célnak megfelelőek és az ügyfelekre alkalmazható kialakításúak legyenek, továbbá esetleges korlátozásait feltárja és azokat a megfelelőségi értékelő folyamat során aktívan enyhítse;
 - c) annak biztosítására, hogy a folyamat során feltett kérdések valószínűleg érthetőek legyenek az ügyfelek számára, pontosan tükrözzék az ügyfél céljait és igényeit, valamint a megfelelőségi értékelés megértéséhez szükséges információkat; és
 - d) adott esetben a szükséges lépések megtételére az ügyfél-információk következetességének biztosítása érdekében, például annak megvizsgálására, hogy az ügyfél által szolgáltatott információk tartalmazzanak-e nyilvánvaló pontatlanságokat.
38. A Szolgáltató továbbra is felelősséggel tartozik annak biztosításáért, hogy megfelelő információkat szerezzen a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez. E tekintetben az ügyfél által aláírt minden olyan megállapodás, vagy a Szolgáltató által tett nyilatkozat, amely a

⁶ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1) és (10) bekezdése.

Szolgáltató felelősségének a megfelelési értékelés tekintetében történő korlátozására irányul, nem felel meg a Rendelet vonatkozó követelményeinek.

39. Annak elkerülése érdekében, hogy a Szolgáltató indokolatlan mértékben az ügyfél önértékelésére támaszkodjon, minden automatikus értékelést objektív kritériumok alapján gyűjtött tényszerű információkkal szükséges ellensúlyoznia. Például
- a) a Szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy érti-e a hozam-kockázat elvét és a kockázatdiverzifikáció fogalmát, hanem mutasson be gyakorlati példákat olyan esetekre, amelyek a gyakorlatban előfordulhatnak, például grafikonok vagy észszerű feltételezéseken alapuló pozitív és negatív forgatókönyvek segítségével;
 - b) a Szolgáltató ne azt kérdezze az ügyféltől, hogy rendelkezik-e megfelelő ismeretekkel a kriptoeszközök egyes típusainak fő jellemzőit és kockázatait illetően, hanem például olyan kérdéseket érdemes feltennie, amelyek célja az ügyfél valós ismereteinek felmérése a kriptoeszközök konkrét típusaival kapcsolatban, például feleletválasztós kérdések segítségével, ahol az ügyfélnek megfelelő választ kell adnia;
 - c) a Szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy kellőképpen tapasztaltnak érzi-e magát a bizonyos kriptoeszközökbe történő befektetéshez, hanem azt, hogy milyen típusú kriptoeszközöket ismer, és hogy milyen friss és gyakori kereskedési tapasztalata van velük kapcsolatban;
 - d) a Szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy szerinte elég befektetendő pénzeszkővel rendelkezik-e, hanem kérjen tényszerű adatokat az ügyfél pénzügyi helyzetéről, például rendszeres jövedelemforrásairól és fennálló kötelezettségeiről (pl. banki hitelek vagy más adósságok, amelyek jelentősen befolyásolhatják az ügyfél azon képességének értékelését, hogy anyagilag viselje a befektetéssel kapcsolatos kockázatokat és veszteségeket);
 - e) a Szolgáltató ne azt kérdezze meg az ügyféltől, hogy komfortosan vállal-e kockázatot, hanem azt, hogy egy adott időtartamra vetítve milyen mértékű veszteséget lenne hajlandó elfogadni akár az egyedi befektetés, akár a teljes portfólió tekintetében.
40. Az ügyfél ismereteinek és tapasztalatainak értékelése során a Szolgáltatónak kerülnie szükséges a túlságosan tágan értelmezhető, igennel vagy nemmel megválaszolható, illetve a tágan megfogalmazott feleletválasztós típusú kérdéseket (a Szolgáltató ne kérje például arra az ügyfelet, hogy válassza ki a kriptoeszközök listájáról, hogy mely kriptoeszközöket ismeri). Amennyiben a Szolgáltató az ügyfélnek az adott Szolgáltatóval folytatott ügyletei alapján (pl. egy másik nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatáson keresztül) előre kitölti a válaszokat, biztosítandó, hogy csak teljes mértékben objektív, releváns és megbízható információkat használjon fel, és hogy az ügyfél lehetőséget kapjon az előre kitöltött válaszok felülvizsgálatára és szükség esetén helyesbítésére, illetve kiegészítésére az előre kitöltött információk pontosságának biztosítása érdekében. Elvárt, hogy a Szolgáltató kerülje azt is, hogy feltételezéseire alapozza az ügyfelek tapasztalatára vonatkozó információkat.

41. Az ügyfél kriptoeszközökbe történő korábbi befektetései önmagukban nem elegendőek ahhoz, hogy a Szolgáltató arra a következtetésre jusson, hogy az ilyen ügyfél érti a kriptoeszközöket és a kriptoeszköz-szolgáltatásokat, különösen a kriptoeszközökkel kapcsolatos kockázatokat.
42. Az ügyfelei kockázattoleranciájának kérdőíves felmérése során a Szolgáltatónak nem csak a jövőbeni befektetések kívánatos kockázat/hozam-jellemzőit szükséges vizsgálnia, hanem figyelembe szükséges vennie az ügyfél kockázati megítélését is. E célból, miközben kerülni szükséges a kockázattoleranciára vonatkozó önértékelést, konkrét kérdéseket lehet feltenni az ügyfelek személyes döntéseiről kockázati bizonytalanság esetén. Továbbá, a Szolgáltató például grafikonokat, konkrét százalékokat vagy konkrét számadatokat használhat, amikor megkérdezi az ügyféltől, hogy hogyan reagálna, ha portfóliójának értéke csökkenne.
43. Amennyiben a Szolgáltató az ügyfelek által kezelendő eszközöket (például online kérdőíveket vagy kockázati profil-meghatározó szoftvert) használ a megfelelőségi értékelés során, elvárt, hogy gondoskodjon arról, hogy megfelelő rendszerekkel és ellenőrző intézkedésekkel rendelkezzen annak biztosítására, hogy az eszközök a célnak megfelelnek és kielégítő eredményeket hoznak. A kockázati profil-meghatározó szoftver például vizsgálhatja az ügyfél által adott válaszok koherenciáját, ezáltal rámutathat a különböző gyűjtött információk közötti esetleges ellentmondásokra.
44. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató ezenkívül észszerű lépéseket tegyen az ilyen eszközök használatával járó potenciális kockázatok enyhítésére is. Potenciális kockázattal jár például az, ha az ügyfelet konkrét válaszok megadására ösztönöznék azért, hogy hozzáférjen olyan kriptoeszközökhöz vagy kriptoeszköz-szolgáltatásokhoz, amelyek máskülönben nem lennének számára megfelelőek (anélkül, hogy megfelelően tükröznék az ügyfelek valós körülményeit és szükségleteit).⁷
45. Az ügyfelekre vonatkozó információk következetességének biztosítása érdekében a Szolgáltatónak teljességében szükséges szemlélnie a megszerzett információkat. Elvárt, hogy a Szolgáltató tisztában legyen az összegyűjtött információk közötti esetleges ellentmondásokkal, és felvegye a kapcsolatot az ügyféllel az esetleges lényeges következetlenségek vagy pontatlanságok helyesbítése érdekében. Ilyen ellentmondás lehet például, ha a kevés ismerettel vagy tapasztalattal rendelkező ügyfelek agresszíven viszonyulnak a kockázatokhoz, vagy ha az óvatos kockázati profilhoz ambiciózus befektetési célkitűzések társulnak.
46. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató olyan mechanizmusokat fogadjon el, amelyek csökkentik azt a kockázatot, hogy az ügyfelek hajlamosak túlbecsülni tudásukat és tapasztalataikat, például olyan kérdések felvételével, amelyek segítik a Szolgáltatót abban, hogy felmérje az ügyfelek általános ismereteit a kriptoeszközök jellemzőiről és kockázatairól, valamint a különböző típusú kriptoeszközökről. Az ilyen intézkedések különösen fontosak lehetnek a robottanácsadás esetében, mivel az ügyfelek általi felülbecslés kockázata magasabb lehet, ha egy automatizált vagy félig automatizált rendszeren keresztül nyújtanak információt, különösen olyan esetekben, amikor nagyon

⁷ Ebben a tekintetben lásd a jelen ajánlás 52. pontját, amely arra a kockázatra tér ki, hogy a Szolgáltató meggyőzheti az ügyfeleket arról, hogy módosítsák a korábban megadott válaszaikat anélkül, hogy a helyzetükben tényleges változás következett volna be.

korlátozott vagy teljességgel hiányzik az emberi interakció az ügyfelek és a Szolgáltató között.

IV.5. Az ügyfelekre vonatkozó információk frissítése⁸

47. Ha egy Szolgáltató folyamatos kapcsolatot tart fenn az ügyféllel (például kriptoeszközökre vonatkozó folyamatos tanácsadást nyújt vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést végez), annak érdekében, hogy el tudja végezni a megfelelőségi értékelést, az MNB elvárja, hogy eljárásokat fogadjon el a következők meghatározására:
- a) a gyűjtött ügyfél-információk mely részét szükséges frissíteni és milyen gyakorisággal;
 - b) hogyan történik a frissítés, és mit szükséges tennie a Szolgáltatónak akkor, ha kiegészítő vagy frissített információkat szerez, illetve, ha az ügyfél nem hajlandó megadni a kért információkat.
48. Elvárt, hogy a Szolgáltató rendszeresen vizsgálja felül az ügyfél-információkat annak érdekében, hogy azok mindig naprakészek, pontosak és teljesek legyenek. Ennek érdekében a Szolgáltatónak olyan eljárásokat szükséges bevezetnie, amelyek ösztönzik az ügyfeleket az eredetileg szolgáltatott információk aktualizálására, amennyiben jelentős változások következnek be.
49. Az aktualizálás gyakorisága változhat például az ügyfelek kockázati profiljától függően és az ajánlott kriptoeszközök típusát figyelembe véve is. A megfelelőségi követelmények értelmében az ügyfélről gyűjtött információk alapján a Szolgáltató rendszerint meghatározza az ügyfél kockázati profilját, azaz azt, hogy általában milyen típusú kriptoeszköz-szolgáltatások vagy kriptoeszközök lehetnek megfelelők számára, figyelembe véve ismereteit és tapasztalatát, pénzügyi helyzetét – beleértve a veszteségek viselésének képességét is – és befektetési célkitűzéseit – beleértve kockázattoleranciáját is. Az a kockázati profil például, amely az ügyfél számára kockázatosabb termékek szélesebb köréhez biztosít hozzáférést, egy olyan elem, amely nagy valószínűséggel gyakoribb aktualizálást igényel. Bizonyos események is elindíthatják a frissítési folyamatot: ez történhet például a nyugdíjkorhatárt elérő vagy munkanélkülivé váló ügyfelek esetében.
50. Mivel a megfelelőségi értékelést legalább két évente felül kell vizsgálni⁹, legalább két évente frissítéseket szükséges végezni annak biztosítása érdekében, hogy az aktualizált megfelelőségi értékelés ne elavult ügyfél-információkon alapuljon. Ez azt is jelenti, hogy a frissítést a két éves határidőn belül végzett bármely új megfelelőségi értékelés előtt szükséges elvégezni.
51. A frissítést például az ügyfeleknek kiküldött adatfrissítési kérdőíveken keresztül lehet végrehajtani. A szükséges intézkedések között szerepelhet többek között az ügyfél profiljának az összegyűjtött naprakész információk szerinti módosítása.
52. Az is elvárt, hogy a Szolgáltató olyan intézkedéseket hozzon, amelyek enyhítik annak kockázatát, hogy az ügyfelet saját profilja frissítésére ösztönözzék annak érdekében, hogy

⁸ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (8), (10) és (12) bekezdése.

⁹ A Rendelet 81. cikk (12) bekezdésével összhangban.

egy olyan befektetési termék vagy szolgáltatás megfelelőnek tűnjön, amely egyébként nem lenne megfelelő a számára, anélkül, hogy valódi változás következne be az ügyfél helyzetében.¹⁰ Az ilyen jellegű kockázatok kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatra példa, hogy a Szolgáltató elfogadhat olyan eljárásokat, amelyekkel az ügyletek megkezdése előtt vagy után ellenőrizheti, hogy az ügyfél profilját túl gyakran frissíti-e, vagy csak az utolsó módosítás után eltelt rövid idő után (különösen, ha ez a változás az ajánlott befektetést megelőző napokban történt). Az ilyen helyzeteket ezért a megfelelő belső védelmi vonal felé szükséges jelenteni. Ezek a politikák és eljárások különösen fontosak olyan helyzetekben, ahol magas a kockázata annak, hogy a Szolgáltató érdekei ütköznek az ügyfelek legjobb érdekeivel, pl. olyan helyzetekben, amikor a Szolgáltató saját ügyfeleinél helyezi el a kriptoeszközöket. Egy további figyelembe veendő tényező az ügyféllel létrejövő interakció típusa (pl. telefonbeszélgetés kontra automatizált rendszeren keresztül).

53. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató tájékoztassa az ügyfelet, ha a további szolgáltatott információk a profilja módosítását eredményezik: vagy kockázatosabbá válik és ezért lehetséges, hogy a kockázatosabb és összetettebb kriptoeszközök szélesebb köre lenne számára megfelelő, ami nagyobb veszteséget is eredményezhet, vagy fordítva: konzervatívabbá válik és ezért lehetséges, hogy a kriptoeszközök szűkebb köre lenne számára megfelelő.

IV.6. Ügyfélinformációk jogi személyek vagy csoportok esetében¹¹

54. Amennyiben az ügyfél jogi személy vagy két vagy több természetes személyből álló csoport, vagy ha egy másik természetes személy képvisel egy vagy több természetes személyt, az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató előzetesen olyan politikát dolgozzon ki és hajtson végre, amely az ilyen helyzetekben a Rendelet megfelelőségi követelményeinek teljesítése érdekében követendő eljárásra és kritériumokra vonatkozik. Ez magában foglalja azt, hogy

- a) ki tartozik a megfelelőségi értékelés hatálya alá,
- b) hogyan szükséges elvégezni a megfelelőségi értékelést a gyakorlatban, beleértve azt is, hogy kitől gyűjtendőek össze az ismeretekre és tapasztalatokra, a pénzügyi helyzetre és a befektetési célkitűzésekre vonatkozó információk, valamint
- c) az milyen lehetséges hatással lehet a releváns ügyfelekre, a meglévő szabályzattal összhangban.

55. Amennyiben az ügyfél jogi személy vagy ha egy másik természetes személy képvisel egy természetes személyt, a pénzügyi helyzetet és a befektetési célkitűzéseket nem a képviselő, hanem a mögöttes ügyfél (a jogi személy vagy a képviselt természetes személy) pénzügyi helyzetének és befektetési célkitűzéseinek fényében szükséges értékelni. A tudást és a tapasztalatot a képviselő esetében szükséges értékelni, amelynek keretében a Szolgáltató azt is ellenőrzi, hogy a képviselő – a vonatkozó nemzeti jogszabályok szerint – valóban jogosult-e az ügyfél nevében ügyletek végrehajtására.

¹⁰Továbbá ebben az összefüggésben fontosak azok az intézkedések, amelyeket a Szolgáltató azért fogad el, hogy az ügyfél-információk megbízhatóságát biztosítsa a jelen ajánlás 37. pontja szerint.

¹¹Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (8) és (10) bekezdése.

56. Elvárt, hogy a Szolgáltató ellenőrizze, hogy az alkalmazandó nemzeti jogi szabályok tartalmazzanak-e olyan konkrét utalásokat, amelyeket figyelembe kell venni a megfeleléségi értékelés elvégzésénél (ez történhet például, ha a jogi képviselő kijelölését jogszabály írja elő: pl. kiskorú vagy cselekvőképtelen személyek vagy jogi személy esetében).
57. Elvárt, hogy a szabályzat világosan megkülönböztesse azokat a helyzeteket, amelyekben az alkalmazandó nemzeti jogszabályok képviselő kinevezését írják elő – mint például a jogi személyek esetében – és azokat a helyzeteket, amelyekben nem kötelező képviselő megbízása, valamint ez utóbbi helyzetre szükséges összpontosítani. Ha a szabályzat előírja az ügyfelek közötti megállapodásokat, részletesen írásban tájékoztatni szükséges őket arról, hogy milyen hatással lehetnek az ilyen megállapodások az érdekeik védelmére. A Szolgáltató által a politikája alapján hozott intézkedéseket megfelelő módon dokumentálni szükséges, hogy lehetőség legyen utólagos ellenőrzésekre.
58. Amennyiben az ügyfél két vagy több természetes személy csoportja és az alkalmazandó nemzeti jogszabályok nem írják elő képviselő kinevezését, elvárt, hogy a Szolgáltató szabályzata meghatározza, hogy kitől kell begyűjteni a szükséges információkat és hogyan kell a megfeleléségi értékelést elvégezni. A Szolgáltatónak az ügyfeleket megfelelően tájékoztatnia szükséges az általa alkalmazott – a Szolgáltató szabályzatában meghatározott – megközelítésről, valamint ennek a megközelítésnek a megfeleléségi értékelés gyakorlati megvalósításának módjára gyakorolt hatásáról.
59. A Szolgáltató a következőkhöz hasonló megközelítéseket alkalmazhat:
- a) a két vagy több természetes személyből álló csoport felhívása egy képviselő kijelölésére; vagy
 - b) információ gyűjtése az egyes ügyfelekről és az egyes ügyfelek megfeleléségének értékelése.

IV.6.1. A két vagy több természetes személyből álló csoport felhívása egy képviselő kijelölésére

60. Amennyiben a két vagy több természetes személyből álló csoport képviselőt jelöl ki, az 55. ponttal megegyező megközelítést lehet alkalmazni: a képviselő szükséges, hogy rendelkezzen a megfelelő tudással és tapasztalattal, a pénzügyi helyzet és a befektetési célkitűzések pedig a mögöttes ügyfélre, illetve ügyfelekre vonatkoznak. Elvárt, hogy a kijelölésre írásban kerüljön sor, az összhangban álljon az alkalmazandó nemzeti jogszabályokkal, és azt a Szolgáltató nyilvántartásba vegye. A csoport részét képező ügyfeleket írásban, pontosan szükséges tájékoztatni arról, hogy az ügyfelek között létrejövő megállapodás milyen hatással lehet az érdekeik védelmére.
61. A Szolgáltató szabályzata képviselő kijelölése ellenére kötelezheti a mögöttes ügyfelet, illetve ügyfeleket arra, hogy megegyezzenek befektetési célkitűzéseikben.
62. Ha az érintett feleknek nehézségei támadnak annak eldöntésében, hogy ki(k)től szükséges a tudásra és tapasztalatra vonatkozóan információkat gyűjteni, milyen alapon szükséges meghatározni a pénzügyi helyzetet a megfeleléségi értékeléshez, vagy hogyan szükséges meghatározni a befektetési célkitűzéseiket, elvárt, hogy a Szolgáltató a legkörültekintőbb megközelítést válassza, figyelembe véve ennek megfelelően a legkevesebb tudással és

tapasztalattal rendelkező személyre, a leggyengébb pénzügyi helyzetre vagy a legkonzervatívabb befektetési célokra vonatkozó információkat. Alternatív megoldásként a Szolgáltató szabályzata azt is meghatározhatja, hogy ilyen helyzetben nem lesz képes kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújtani. Elvárt, hogy a Szolgáltató körültekintően járjon el, ha jelentős eltérés tapasztalható a tudás és a tapasztalat szintjében vagy a csoport különböző ügyfeleinek pénzügyi helyzetében.

IV.6.2. Információ gyűjtése az egyes ügyfelekről és az egyes ügyfelek megfelelőségének értékelése

63. Ha egy Szolgáltató úgy dönt, hogy a csoport tagját képező minden egyes egyéni ügyfélre vonatkozóan gyűjt információkat és értékeli a megfelelőséget, amennyiben jelentős eltérés mutatkozik ezen egyéni ügyfelek tulajdonságai között (pl. a Szolgáltató különböző befektetési profilokba sorolja őket), felmerül a kérdés, hogy hogyan lehetne ezen ügyfélcsoport kriptoeszközeire vagy a portfóliójára vonatkozóan nyújtott, kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás és a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés következetességét biztosítani. Ilyen helyzetben előfordulhat, hogy a kriptoeszköz a csoport egyik ügyfél tagja számára megfelelő, egy másik tag számára viszont nem. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató szabályzata pontosan határozza meg a hasonló helyzetek megoldásának módját. A Szolgáltatónak itt is a legkörültekintőbb megközelítést szükséges alkalmaznia, figyelembe véve a csoporthoz tartozó, a legkevesebb tudással és tapasztalattal, a leggyengébb pénzügyi helyzettel vagy a legkonzervatívabb befektetési célkitűzésekkel rendelkező ügyféllel kapcsolatos információkat. Alternatív megoldásként a Szolgáltató szabályzata azt is meghatározhatja, hogy ilyen helyzetben nem lesz képes kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelést nyújtani. Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy ha a Szolgáltató információkat gyűjt a csoporthoz tartozó valamennyi ügyfélről, és ha az értékelés céljából egy átlagos tudásszintet vesz figyelembe, az valószínűleg nem felelne meg a Rendelet szerinti átfogó elvnek, amely szerint az ügyfél legjobb érdekei tartandók szem előtt.

IV.7. A kriptoeszközök megértéséhez szükséges intézkedések¹²

64. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató megfelelő politikákat és eljárásokat dolgozzon ki annak biztosítása érdekében, hogy megértse az ügyfelei számára kiválasztott kriptoeszköz-szolgáltatások és kriptoeszközök jellemzőit, jellegét és tulajdonságait, beleértve a költségeket és kockázatokat, és hogy a költségeket és az összetettséget figyelembe véve értékelje, hogy az egyenértékű kriptoeszköz-szolgáltatások vagy kriptoeszközök megfelelhetnek-e az ügyfél profiljának.

65. A Szolgáltatónak szilárd és objektív eljárásokat, módszereket és eszközöket szükséges elfogadnia, amelyek lehetővé teszik számára a különböző jellemzők és releváns kockázati tényezők megfelelő figyelembevételét (hitelkockázat, piaci kockázat, likviditási kockázat, működési kockázat, beleértve a hackelés kockázatát stb.) minden olyan kriptoeszközre vonatkozóan, amelyet ajánlhat, vagy amelyekbe az ügyfelek nevében befektethet. A

¹² Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (10) bekezdése.

likviditási kockázattal kapcsolatosan különösen lényeges, hogy az azonosított likviditási kockázat ne kerüljön kiegyensúlyozásra más kockázati mutatókkal (például a hitel-, illetve partnerkockázat és a piaci kockázat értékeléséhez elfogadott mutatókkal). Ennek oka, hogy a kriptoeszközök likviditási jellemzőit az arra vonatkozó információkkal szükséges összehasonlítani, hogy az ügyfél hajlandó-e megtartani a kriptoeszközöket egy bizonyos időszakra, azaz az úgynevezett tartási időszakra. Különösen fontos továbbá a termékek összetettségének figyelembevétele, és ezt párosítani szükséges az ügyfél adataival, különösen a tudása és a tapasztalatai tekintetében.

66. Elvárt, hogy a Szolgáltató olyan eljárásokat fogadjon el, amelyek biztosítják, hogy a termékajánlatban szereplő kriptoeszközök megértéséhez és helyes besorolásához használt információk megbízhatóak, pontosak, következetesek és naprakészek legyenek. Az ilyen eljárások elfogadásakor elvárt, hogy a Szolgáltató figyelembe vegye a kriptoeszközök különböző jellemzőit és jellegét.
67. Ezenkívül az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató vizsgálja felül a felhasznált információkat annak érdekében, hogy tükrözthessék a termék besorolására esetlegesen hatással lévő fontos változásokat. Ez különösen fontos a kriptoeszköz-piacok folyamatos fejlődését és növekedését tekintve.

IV.8. A kriptoeszközök vagy kriptoeszköz-szolgáltatások megfelelőségének biztosításához szükséges intézkedések¹³

68. Annak érdekében, hogy ügyfeleinek megfelelő befektetéseket és szolgáltatásokat ajánlhasson, elvárt, hogy a Szolgáltató politikákat és eljárásokat hozzon létre annak biztosítására, hogy következetesen figyelembe vegye az alábbiakat:
 - a) minden olyan, az ügyfélre vonatkozóan rendelkezésre álló információt, amely szükséges a kriptoeszköz vagy szolgáltatás megfelelőségének értékeléséhez, beleértve az ügyfél jelenlegi befektetési portfólióját és az azon belüli eszközmegoszlást, amely nem korlátozódhat a kriptoeszközök megoszlására;
 - b) a megfelelőségi értékelés során figyelembe vett kriptoeszközök és szolgáltatások összes lényeges jellemzőjét, beleértve az összes releváns kockázatot és az ügyfél számára felmerülő közvetlen vagy közvetett költségeket.
69. Az MNB felhívja a Szolgáltató figyelmét arra, hogy a megfelelőségi értékelés nem korlátozódik a kriptoeszköz megvásárlására vonatkozó ajánlásokra. Elvárt, hogy minden ajánlás megfelelő legyen, legyen az egy kriptoeszköz megvásárlására, tartására, eladására vonatkozó vagy azokat ellenző ajánlás.
70. A megfelelőségértékelési folyamat során eszközöket (például modellportfóliókat, eszközallokációs szoftvert vagy a potenciális befektetésekhez kockázati profil-meghatározó szoftvert) igénybe vevő Szolgáltatónak megfelelő rendszerekkel és ellenőrzési intézkedésekkel szükséges rendelkeznie annak biztosítására, hogy az eszközök a célnak megfelelnek és kielégítő eredményeket hoznak.

¹³ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (10), (11) és (12) bekezdése.

71. Ebben a tekintetben az eszközök megtervezésére úgy kerüljön sor, hogy figyelembe vegyék valamennyi ügyfél vagy kriptoeszköz fontos sajátosságait. Például azok az eszközök, amelyek ügyfeleket vagy kriptoeszközöket széles körben sorolnak be, általánosságban nem lennének alkalmasak erre a célra.
72. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató olyan politikákat és eljárásokat dolgozzon ki, amelyek segítségével képes biztosítani többek között a következőket:
- a) azt, hogy az ügyfélnek nyújtott kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás és kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés figyelembe veszi a megfelelő mértékű kockázati diverzifikációt, többek között a portfólióban tartott eszközök típusát illetően (kriptoeszközök, pénzügyi eszközök stb.);
 - b) azt, hogy az ügyfél kellőképpen tisztában van a kockázat és a hozam közötti összefüggéssel, azaz, hogy a kockázatmentes eszközök szükségszerűen alacsony nyereséget termelnek, valamint az időtartam ezen összefüggésre gyakorolt hatásával és a befektetéseivel járó költségekkel;
 - c) azt, hogy az ügyfél pénzügyi helyzetéből adódóan képes finanszírozni a kriptoeszközöket és viselni az azokból származó esetleges veszteségeket;
 - d) illikvid termék esetén azt, hogy a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás és kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés nyújtása során adott személyes ajánlás vagy végrehajtott ügylet során figyelembe veszi, hogy az ügyfél milyen időtartamig hajlandó fenntartani a befektetést; valamint
 - e) azt, hogy semminemű összeférhetlenség nem befolyásolja hátrányosan a megfelelőségi értékelés minőségét.
73. A megfelelőségi értékelés elvégzéséhez elfogadandó módszertan eldöntése során a Szolgáltatónak figyelembe szükséges vennie a nyújtott kriptoeszköz-szolgáltatások típusát és jellemzőit, és általánosságban véve az üzleti modelljét is.
74. Az MNB elvárja, hogy a megfelelőségi értékelés lefolytatásakor a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelési szolgáltatást nyújtó Szolgáltató értékelje – a 32. pont b) alpontjával összhangban – az ügyfél ismereteit és tapasztalatát azon kriptoeszköz típusára vonatkozóan, amely esetleg a portfóliójába kerül, valamint a portfóliója kezelésére vonatkozó kockázatok típusát. Az érintett kriptoeszközök összetettségétől függően a Szolgáltatónak pontosabban szükséges értékelnie az ügyfél ismereteit és tapasztalatait, mint egyedül azon típus alapján, amelyhez a kriptoeszköz tartozik (pl. feltörekvő piaci devizakosárhoz kötött eszközalapú token kontra kizárólag EUR-hoz és USD-hoz kötött eszközalapú token). Másrészt az ügyfél pénzügyi helyzete és befektetési célkitűzései vonatkozásában a kriptoeszköz(ök) és tranzakció(k) hatásaival kapcsolatos megfelelőségi értékelést az ügyfél portfóliójának szintjén lehet elvégezni. A gyakorlatban, ha a portfóliókezelési megállapodás részletesen meghatározza azt a befektetési stratégiát, amely megfelelő az ügyfél számára a Rendelet által meghatározott és a Szolgáltató által követendő megfelelőségi kritériumok tekintetében, a befektetési döntések megfelelőségének értékelése történhet a portfóliókezelési megállapodásban meghatározott befektetési döntéssel összehasonlítva, továbbá az ügyfél portfóliójának egészében szükséges tükröznie ezt az elfogadott befektetési stratégiát. Ha egy Szolgáltató a kriptoeszközökre vonatkozó

tanácsadás keretében az ügyfél portfóliójának egészére figyelemmel megfeleléségi értékelést hajt végre, az egyrészt azt jelenti, hogy az ügyfelek tudásának és tapasztalatainak szintjét minden egyes kriptoeszköz és a kapcsolódó ügyletre vonatkozó kockázatok tekintetében értékelnie szükséges. Másrészt az ügyfél pénzügyi helyzete és befektetési célkitűzései vonatkozásában a termék és a tranzakció hatásaival kapcsolatos megfeleléségi értékelést az ügyfél portfóliójának szintjén lehet elvégezni.

75. Ha egy Szolgáltató az ügyfél portfóliójának egészére figyelemmel megfeleléségi értékelést hajt végre, elvárt, hogy az ügyfelek portfóliójában megfelelő mértékű diverzifikációt biztosítson, figyelembe véve az ügyfél portfóliójának különböző pénzügyi kockázatoknak való kitettségét (földrajzi kitettség, külföldi pénznemnek való kitettség stb.). A Szolgáltatónak különösen körültekintően szükséges eljárnia a hitelkockázatok tekintetében: az ügyfelek portfóliójának egy kibocsátóra vagy ugyanazon csoportba tartozó kibocsátókra való kitettsége különösen figyelembe veendő. Ennek az az oka, hogy ha egy ügyfél portfóliója olyan termékekre összpontosul, amelyeket egyetlen gazdálkodó egység vagy ugyanazon csoport gazdálkodó egységei bocsátanak ki, e gazdálkodó egység vagy egységek nemteljesítése esetén az ügyfél elveszítheti a teljes befektetését.
76. Az automatizált eszközökkel végzett megfeleléségi értékelés következetességének biztosítása érdekében – még akkor is, ha az ügyfelekkel való interakció nem történik meg az automatizált rendszereken keresztül – az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató rendszeresen figyelemmel kísérje és tesztelje azokat az algoritmusokat, amelyek alátámasztják az ajánlott vagy az ügyfelek nevében vállalt ügyletek megfeleléségét. Az ilyen algoritmusok meghatározásakor a Szolgáltatónak figyelembe szükséges vennie az ügyfeleknek tett ajánlataiban található kriptoeszközök és szolgáltatások jellegét és tulajdonságait. A Szolgáltatónak különösen a következő intézkedéseket szükséges meghoznia:
- a) olyan megfelelő rendszertervezési dokumentumok létrehozása, amelyek világosan meghatározzák az algoritmusok célját, alkalmazási körét és tervezését; a döntési fákknak vagy a döntési szabályoknak e dokumentumok részét szükséges képezniük adott esetben;
 - b) olyan dokumentált vizsgálati stratégia létrehozása, amely részletezi az algoritmusok vizsgálatának alkalmazási körét; ennek magában szükséges foglalnia a vizsgálati terveket, a teszteseteket, a vizsgálati eredményeket, a hibakezelést (ha releváns) és a végső vizsgálati eredményeket;
 - c) rendelkeznie szükséges a megfelelő politikákkal és eljárásokkal egy adott algoritmus módosításának kezelésére vonatkozóan, ideértve e módosítások nyomon követését és nyilvántartását; ide tartoznak azok a biztonsági intézkedések, amelyek biztosítják az algoritmus figyelemmel kísérését és megakadályozzák az ahhoz való jogosulatlan hozzáférést;
 - d) az algoritmusok felülvizsgálata és aktualizálása annak érdekében, hogy tükrözzék azokat a fontosabb változásokat (pl. a piaci változások és az alkalmazandó jog változásai), amelyek hatással lehetnek a hatékonyságukra;
 - e) rendelkeznie szükséges olyan politikákkal és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik az algoritmuson belüli hibák észlelését és megfelelő kezelését, ideértve például a

tanácsadás felfüggesztését, ha ez a hiba valószínűleg nem megfelelő tanácsokat eredményez, illetve megsérti a vonatkozó jogszabályokat;

- f) szükséges rendelkeznie megfelelő erőforrásokkal – ideértve az emberi és technológiai erőforrásokat is – az algoritmusok teljesítményének figyelemmel kísérése és felügyelete érdekében a rendelkezésre álló tanácsok megfelelő és időszerű felülvizsgálata révén; és
- g) rendelkeznie szükséges megfelelő belső jóváhagyási eljárással annak érdekében, hogy az a)–f) alpont szerinti intézkedéseket megtegye.

77. Amennyiben a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés összessége vagy egy része automatizált vagy félautomatizált rendszeren keresztül zajlik, a megfelelőségi értékelés elvégzése a szolgáltatást nyújtó Szolgáltató felelősségébe tartozik, és a személyes ajánlás megadása vagy a kereskedésre vonatkozó döntéshozatal tekintetében nem korlátozódhat egy elektronikus rendszer használatára.

IV.9. Az egyenértékű termékek költségei és összetettsége¹⁴

78. Az MNB elvárja, hogy a megfelelőségre vonatkozó politikák és eljárások biztosítsák, hogy mielőtt a Szolgáltató döntést hozna azon kriptoeszköz(ök)re vonatkozóan, amelyeket ajánlani kíván vagy az ügyfél nevében kezelt portfólióban befektet, a kriptoeszközök vagy kriptoeszköz-szolgáltatások lehetséges alternatíváinak alapos értékelése megtörténjen, figyelembe véve a termékek költségeit és összetettségét.

79. A Szolgáltatótól elvart, hogy olyan eljárással rendelkezzen, amely figyelembe veszi a szolgáltatás jellegét, az üzleti modellt és a kínált kriptoeszköz típusát, hogy értékelje azokat a rendelkezésre álló kriptoeszközöket, amelyek egyenértékűek egymással abból a szempontból, hogy megfelelnek az ügyfél igényeinek és körülményeinek, például a hasonló célügyfelekkel és hasonló kockázat/hozam profillal rendelkező kriptoeszközök tekintetében.

80. A költségtényező mérlegelésekor a Szolgáltatónak figyelembe szükséges vennie azokat a költségeket és díjakat, amelyek a Rendelet 81. cikk (4) bekezdése vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak. Ami az összetettséget illeti, elvart, hogy a Szolgáltató megfeleljen a IV.7. pontban meghatározott kritériumoknak. A korlátozott termékkínálatú vagy az egyetlen terméktípust ajánló Szolgáltató esetében, ahol az egyenértékű kriptoeszköz értékelése korlátozható, fontos, hogy az ügyfelek teljeskörűen tudomásul vegyék ezeket a körülményeket. Ebben az összefüggésben elvart, hogy az ügyfelek megfelelő tájékoztatást kapjanak arról, hogy a Szolgáltató az általa kínált kriptoeszközök körét korlátozza a Rendelet 81. cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében.¹⁵

81. Ha egy Szolgáltató olyan közös portfólióstratégiákat vagy befektetési mintaajánlatokat használ, amelyek – a Szolgáltató által meghatározott – ugyanazon befektetési profillal rendelkező különböző ügyfelekre alkalmazandók, az egyenértékű kriptoeszközök költségének és összetettségének értékelése magasabb szinten történhet, központilag (például egy befektetési bizottságon vagy egyéb, közös portfólióstratégiákat vagy

¹⁴ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (10) és (12) bekezdése.

¹⁵ A Rendelettel összhangban a Szolgáltatótól ezért nem várható el a piacon létező összes kriptoeszköz-lehetőség figyelembevétele ahhoz, hogy megfeleljen a jelen ajánlás IV.7. pontjainak.

befektetési mintajánlatokat meghatározó bizottságon belül), habár a Szolgáltatónak akkor is gondoskodnia szükséges arról ügyfelenként, hogy a kiválasztott kriptoeszközök megfelelőek legyenek és megfeleljenek az ügyfél profiljának.

82. Elvárt, hogy a Szolgáltató megindokolja azokat a helyzeteket, amelyekben költségesebb vagy összetettebb kriptoeszközt választ vagy ajánl egy egyenértékű kriptoeszközzel szemben, figyelembe véve azt, hogy a termékek kiválasztási folyamatához a kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás vagy kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezelés összefüggésében további kritériumokat is meg lehet fontolni (például a portfólió diverzifikációját, likviditását vagy kockázati szintjét). A Szolgáltatónak dokumentálnia szükséges ezeket a döntéseket, és nyilvántartást vezetni azokról, mivel a Szolgáltatón belüli ellenőrzési részlegnek külön figyelmet szükséges szentelnie ezeknek a döntéseknek. Elvárt, hogy a Szolgáltató felülvizsgálja a vonatkozó dokumentumokat. A kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás során a Szolgáltató úgy is dönthet, hogy jól meghatározott okokból azt ajánlja az ügyfélnek, hogy a költségesebb és összetettebb kriptoeszközt válassza.

IV.10. A befektetések közötti váltás költségei és előnyei¹⁶

83. A Szolgáltatónak a megfelelőségi értékelésre vonatkozó szabályzatok és eljárások részeként elemeznie szükséges a befektetések közötti váltás költségeit és hasznát, hogy a Szolgáltató észszerűen bizonyíthassa, hogy a befektetések közötti váltás várható előnyei nagyobb mértékűek a költségeknél.
84. A jelen ajánlás alkalmazásában az olyan befektetési döntések, mint például egy kezelés alatt álló portfóliónak egy index leképezése céljából történő kiegyensúlyozása – az ügyféllel kötött megállapodásnak megfelelően – egy passzív stratégia esetében általában nem tekintendők befektetések közötti váltásnak. Az ilyen küszöbértékek fenntartása nélkül végrehajtott tranzakciók befektetések közötti váltásnak tekintendők.
85. Elvárt, hogy a Szolgáltató minden szükséges információt figyelembe vegyen annak érdekében, hogy el tudja végezni a befektetések közötti váltás költség-haszon elemzését, vagyis az új kriptoeszköz(ök) előnyeinek és hátrányainak értékelését. A költségdimenzió mérlegelésekor a Szolgáltatónak figyelembe szükséges vennie azokat a költségeket és díjakat, amelyek a Rendelet 81. cikk (4) bekezdése vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak. Ebben az összefüggésben mind a pénzbeli, mind a nem pénzbeli költség- és előnytényezők fontosak lehetnek, melyek többek között a következőket foglalhatják magukban:
- a) a javasolt alternatív ügylet várható nettó hozamát – amely szintén figyelembe veszi az ügyfél, illetve ügyfelek által fizetendő esetleges előzetes költségeket – a meglévő befektetés várható nettó hozamával szemben; a Szolgáltatónak figyelembe szükséges vennie az ügyfél, illetve ügyfelek számára esetlegesen felmerülő bármely kilépési költséget is, a már portfóliójában, illetve portfóliójukban lévő kriptoeszközzel való lemondáshoz;

¹⁶ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (1), (10) és (12) bekezdése.

- b) az ügyfél helyzetének és szükségleteinek változását, ami oka lehet a befektetések közötti váltás megfontolásának, például váratlan és nem tervezett családi esemény következtében a likviditás szükségessége rövid távon;
- c) a kriptoeszközök jellemzőinek, illetve a piaci körülmények változását, amely okot adhat az ügyfél, illetve ügyfelek portfóliója, illetve portfóliói közötti váltásra, például, ha egy kriptoeszköz illikviddé válik a piaci trendek miatt;
- d) a befektetések közötti váltásból eredő előnyöket az ügyfél portfóliója számára, mint például
 - da) a portfólió diverzifikációjának növekedése (a földrajzi terület, a kriptoeszköz típusa, a kibocsátó típusa stb. szerint);
 - db) a portfólió kockázati profiljának fokozott összehangolása az ügyfél kockázati célkitűzéseivel;
 - dc) a portfólió likviditásának növekedése; vagy
 - de) a portfólió teljes hitelkockázatának csökkenése.

86. A kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadás során a Szolgáltató által az ügyfél számára a tranzakció lebonyolítása előtt biztosítandó megfelelőségi jelentésben¹⁷ világosan részletezni szükséges, hogy az ajánlott váltás előnyei meghaladják-e annak költségeit.

87. Elvárt, hogy a Szolgáltató olyan rendszereket és ellenőrzési intézkedéseket is elfogadjon, amelyekkel nyomon követhető az ajánlott befektetések közötti váltás költségének és előnyeinek felmérésére vonatkozó kötelezettség kijátszásának kockázata, például olyan esetekben, amikor egy kriptoeszköz értékesítésére vonatkozó tanácsot egy másik kriptoeszköz megvásárlására irányuló tanácsadás követ (pl. napokkal később), de a két ügylet valójában kezdetől fogva szigorúan egymáshoz kapcsolódott.

88. Ha egy Szolgáltató közös portfólióstratégiákat vagy befektetési mintaaajánlatokat alkalmaz, amelyek ugyanazon befektetési profilon belül – a Szolgáltató által meghatározott módon – különböző ügyfelekre vonatkoznak, a befektetések közötti váltás költség-haszon elemzését az egyéni ügyfeleknél vagy egyéni ügyleteknél magasabb szinten lehet elvégezni. Pontosabban, ha egy befektetések közötti váltásról központilag döntenek, például egy befektetési bizottság vagy bármely más, a közös portfólióstratégiákat vagy a befektetési mintaaajánlatokat meghatározó bizottság, a költség-haszon elemzés az említett bizottság szintjén végezhető el. Ha erről a váltásról központilag döntenek, az e szinten végzett költség-haszon elemzés általánosságban valamennyi hasonló ügyfélportfólióra alkalmazandó lenne anélkül, hogy az egyes egyéni ügyfelekről külön értékelést készítenének. Ilyen helyzetben a Szolgáltató az érintett bizottság szintjén is megállapíthatja, hogy miért nem történik meg a befektetések közötti váltás bizonyos ügyfelek számára. Annak ellenére, hogy a költség-haszon elemzés magasabb szinteken végezhető ilyen helyzetekben, az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató mindazonáltal megfelelően ellenőrizze, hogy egyes ügyfelek nem rendelkeznek-e olyan sajátos tulajdonságokkal, amelyek külön elemzést igényelhetnek.

89. Amennyiben egy portfóliókezelő Szolgáltató egy személyre szabottabb megbízásban és befektetési stratégiában egyezett meg egy ügyféllel az ügyfél egyedi befektetési igényei

¹⁷ A Rendelet 81. cikk (13) bekezdésében említett megfelelőségi jelentés.

miatt, a befektetések közötti váltás ügyfél szinten történő költség-haszon elemzését szükséges elvégeznie.

90. Az előző pontban foglaltaktól eltérően, ha egy portfóliókezelő úgy gondolja, hogy egy portfólió összetételét vagy paramétereit meg kellene változtatni oly módon, amelyet az ügyfél által elfogadott megbízás nem engedélyez, elvárt, hogy a portfóliókezelő Szolgáltató beszélje ezt meg az ügyféllel, és vizsgálja felül a megfelelőségi értékelést, vagy egy újat készítsen, és a felek új megbízásban állapodjanak meg.

IV.11. A személyzet képzése^{18 19}

91. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató biztosítsa, hogy a megfelelőségi eljárás lényeges részét lebonyolító alkalmazottai a kriptoeszközökkel és kriptoeszköz-szolgáltatásokkal kapcsolatban rendelkezzenek a szükséges jártassággal, tudással és szakértelemmel.
92. Elvárt, hogy a munkatársak tisztában legyenek a megfelelőségi értékelési eljárásban betöltött szerepükkel, és rendelkezzenek a kijelölt felelősségi körök ellátásához szükséges jártassággal, tudással és szakértelemmel, beleértve a vonatkozó szabályozási követelményeket és eljárásokat.
93. Az MNB elvárja a Szolgáltatótól továbbá, hogy a munkatársak rendelkezzenek a szükséges ismeretekkel és szakértelemmel, ideértve a megfelelőségi értékelésre vonatkozó ismereteket és szakértelmet is. Szükséges, hogy a Szolgáltató ennek érdekében megfelelő képzést biztosítson a munkatársak számára.
94. Az MNB elvárja, hogy az ügyfelekkel közvetlenül nem érintkező, de a megfelelőség értékelésében bármely más módon részt vevő egyéb alkalmazottak a megfelelőség értékelésének folyamatában betöltött szerepüktől függően szintén rendelkezzenek a szükséges készségekkel, ismeretekkel és szakértelemmel. Ilyen feladat lehet például a kérdőívek létrehozása, a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez szükséges algoritmusok meghatározása, illetve a megfelelőségi értékelés elvégzéséhez és a megfelelőségi követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséhez szükséges egyéb szempontok meghatározása.
95. Adott esetben az automatizált eszközök – ideértve a hibrid eszközöket is – alkalmazása során a Szolgáltatónak biztosítania szükséges, hogy az ilyen eszközök meghatározásával kapcsolatos tevékenységekben részt vevő alkalmazottai
- a) megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a digitális tanácsadáshoz használt technológiáról és algoritmusokról, különösen a digitális tanácsok alapjául szolgáló algoritmusok logikájáról, kockázatairól és szabályairól; és
 - b) képesek megérteni és felülvizsgálni az algoritmusok által generált digitális, illetve automatizált tanácsadást.

¹⁸ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 68. cikk (5) bekezdése és 81. cikk (7) bekezdése.

¹⁹ A Rendelet 81. cikk (15) bekezdés a) pontja szerinti felhatalmazás alapján ld. az [ESMA iránymutatásait](#) a Rendelet 81. cikk (7) bekezdésével összhangban az ismeretek és a szakértelem értékelésének kritériumairól, valamint a kriptoeszköz-szolgáltató nevében kriptoeszközökre vonatkozó tanácsadást, illetve információt nyújtó természetes személy képzettségére és szakmai gyakorlatára vonatkozó követelményekről szóló 294/2024. (X. 9.) Korm. rendeletet.

V. Iránymutatások a kriptoeszközökre vonatkozó portfóliókezeléssel kapcsolatos rendszeres kimutatás formátumáról²⁰

V.1. Tartós adathordozó

96. Az MNB elvárja, hogy a Szolgáltató a Rendelet 81. cikk (14) bekezdésében előírt rendszeres kimutatást olyan elektronikus formátumban bocsássa minden érintett ügyfél rendelkezésére, amely egyben tartós adathordozó is.
97. Elvárt, hogy a 96. pont szerinti adathordozó tegye lehetővé az ügyfél számára a következőket:
- a) a személyesen neki címzett információknak a jövőben is hozzáférhető módon, az információk céljának megfelelő ideig történő tárolását; valamint
 - b) a tárolt információk változatlan formában történő megjelenítését.

V.2. Online rendszerhez való hozzáférés

98. A Rendelet 81. cikk (14) bekezdés második albekezdésének alkalmazásában a Szolgáltatónak biztosítania szükséges, hogy
- a) az online rendszer, amelyhez ügyfelei hozzáférnek, tartós adathordozónak minősül;
 - b) az ügyfelet elektronikus úton értesíti arról, hogy az információ hol és hogyan érhető el (például, ha az online rendszer egy weboldal, az ügyfelet értesíteni szükséges a weboldal címéről és a tájékoztatás weboldalon belüli elérhetőségéről);
 - c) az ügyfelet értesíti, ha új rendszeres kimutatás áll rendelkezésre; valamint
 - d) a tájékoztatás folyamatosan hozzáférhető az online rendszeren keresztül mindaddig, amíg az ügyfélnek indokolt igénye lehet a megtekintésre.

V.3. A rendszeres kimutatás tartalma

99. Annak biztosítása érdekében, hogy az ügyfelek megbízható és kiegyensúlyozott áttekintést kapjanak az elvégzett tevékenységekről, a portfólió teljesítményéről, valamint arról, hogy az elvégzett tevékenységek milyen módon felelnek meg a preferenciáknak, a céloknak és a jelentéstételi időszak alatti megfeleléségi értékelésre vonatkozó naprakész információknak, elvárt, hogy a rendszeres kimutatás legalább a következőket tartalmazza:
- a) kimutatást a portfólió tartalmáról és értékeléséről, beleértve az egyes kriptoeszközök részleteit, azok piaci értékét vagy valós értékét, ha piaci érték nem áll rendelkezésre, valamint a készpénz egyenleget is a kimutatás alapjául szolgáló időszak (a továbbiakban: tárgyidőszak) elején és végén;
 - b) a portfóliónak a tárgyidőszakban nyújtott teljesítményét, beleértve a proof-of-work és proof-of-stake blokklánc konszenzusos mechanizmusai működésének folyamatosságáért ingyenesen kapott tokeneket (staking jutalmak) is;
 - c) a tárgyidőszak alatt felszámított jutalékok és díjak teljes összegét és legalább a teljes kezelési díjakat és a végrehajtással összefüggő költségek tételes bontását, adott esetben beleértve egy nyilatkozatot, amely szerint kérésre részletesebb bontást is adnak;

²⁰ Vonatkozó jogszabályok: a Rendelet 81. cikk (14) bekezdése.

- d) a tárgyidőszak teljesítményének összehasonlítását a teljesítménynek a Szolgáltató és az ügyfél megállapodásában kitűzött referenciaértékével, ha volt ilyen;
 - e) a tárgyidőszak alatt végrehajtott minden ügylet tekintetében az érintett ügylet főbb jellemzőit;
 - f) magyarázatot arra vonatkozóan, hogy a tevékenységek vagy a tevékenység hiánya milyen módon felelnek meg az ügyfél preferenciáinak, céljainak és egyéb jellemzőinek.
100. Elvárt, hogy a Szolgáltató adja meg az utolsó megfelelési értékelés vagy annak felülvizsgálata időpontját is, és adott esetben azt is, hogy milyen alapon frissítette azt utoljára (pl. az ügyfél által szolgáltatott új információk, amelyek az ügyfél profiljának változását okozták, vagy a Szolgáltató által alkalmazott új kritériumok).

VI. Záró rendelkezések

101. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
102. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
103. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy a vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
104. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2026. október 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Varga Mihály sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke